

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з нагоди Дня працівника сільського господарства в Україні
«СУЧАСНА НАУКА: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

*IV Всеукраїнська науково - практична
конференція з нагоди Дня працівника
сільського господарства в Україні*

УДК 001:63(06)

Сучасна наука: стан та перспективи розвитку. Збірник наукових праць IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з нагоди Дня працівника сільського господарства в Україні, 14 листопада 2025 р. м. Кропивницький, Україна. С. 82.

Редакційна колегія:

АВЕРЧЕВ Олександр Володимирович, професор, доктор с.-г. наук,
завідувач кафедри землеробства,
Херсонський державний аграрно-економічний університет

ЛАВРЕНКО Сергій Олегович, проректор з наукової роботи
та міжнародної діяльності, кандидат сільськогосподарських наук,
доцент кафедри землеробства,
Херсонський державний аграрно-економічний університет

НІКІТЕНКО Марія Петрівна, доктор філософії з агрономії,
в.о. доцента кафедри землеробства
Херсонський державний аграрно-економічний університет

Відповідальна за випуск:

НІКІТЕНКО Марія Петрівна, доктор філософії з агрономії,
в.о. доцента кафедри землеробства
Херсонський державний аграрно-економічний університет

Програмні кейси конференції:

- КЕЙС 1.** Сучасні агротехнології в рослинництві, овочівництві та садівництві.
- КЕЙС 2.** Перспективні технології у ветеринарії, виробництві і переробці продукції тваринництва та аквакультури.
- КЕЙС 3.** Тенденції раціонального природокористування та збереження земельних ресурсів.
- КЕЙС 4.** Сучасні досягнення інженерних наук у будівництві та електрифікації виробничих підприємств.
- КЕЙС 5.** Тенденції розвитку харчового виробництва та індустрії готельно-ресторанної справи.
- КЕЙС 6.** Розвиток підприємництва, менеджменту та ІТ-технологій в аграрному виробництві.

У матеріалах конференції висвітлено сучасні науково-практичні технології та досягнення агрономічних, економічних, природничих, екологічних, іхтіологічних, технологічних наук. Для здобувачів вищої освіти, аспірантів, викладачів, наукових співробітників, фахівців сільськогосподарських підприємств результати наукового пошуку можуть бути використані для визначення пріоритетних напрямів подальших досліджень, формування нових наукових ідей.

Матеріали конференції з подальшим доопрацюванням (за необхідністю) можуть бути опубліковані у фахових виданнях Херсонського державного аграрно-економічного університету «Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки», «Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка», «Таврійський науковий вісник. Серія: Технічні науки» та «Водні біоресурси та аквакультура», які внесені до переліку фахових видань України (категорія "Б").

**Автор несе повну відповідальність за викладений матеріал у збірнику матеріалів тез конференції.*

ЗМІСТ

КЕЙС 1

СУЧАСНІ АГРОТЕХНОЛОГІЇ В РОСЛИННИЦТВІ, ОВОЧІВНИЦТВІ ТА САДІВНИЦТВІ

Біологізовані елементи технології у вирощуванні озимої пшениці та їх вплив на формування врожайності й якості зерна	6
<i>Бадеха М.В., Нікітенко М.П.</i>	
Формування урожайності сортами гречки за різних строків сівби в Степу	9
<i>Ворона П.С.</i>	
Оцінка ефективності використання біопрепаратів при вирощуванні проса посівного	13
<i>Дойнов О.О. Нікітенко М.П.</i>	
Дослідження продуктивності сортів проса залежно від фонів живлення на півдні України	16
<i>Єфімов С.О., Шепель А.В.</i>	
Метод «Ґрунтової ін'єкції»: застосовуємо мінеральні добрива раціонально і масимально ефективно	18
<i>Жуйков Т.О., Жуйков О.Г.</i>	
Дослідження продуктивності сортів проса залежно від фонів живлення на півдні України	23
<i>Калнауз Ю.С., Шепель А.В.</i>	
Дослідження продуктивності соняшнику залежно від заходів основного обробітку ґрунту та строків сівби на півдні України	25
<i>Карнаухий О.Ю., Шепель А.В.</i>	
Дослідження продуктивності ріпаку ярого залежно від заходів основного обробітку ґрунту та фонів живлення на півдні України	28
<i>Карпенко О.І., Шепель А.В.</i>	
Дослідження продуктивності сортів проса залежно від фонів живлення на півдні України	30
<i>Коломієць М.Р.</i>	
Оптимізація агротехнічних прийомів для підвищення фотосинтетичної активності та продуктивності сорго в умовах змін клімату	32
<i>Ліннік М.П., Аверчев О.В.</i>	
Регуляція росту озимого ріпаку восени: роль фунгіцидів-регуляторів	36
<i>Лубенко К.Я., Бернадзіковський С. А.</i>	
Оптимізація агротехнічних прийомів для підвищення фотосинтетичної активності та продуктивності сорго в умовах змін клімату	38
<i>Рогова К.І., Аверчев О.В.</i>	
Автоматизація і GPS-керування тракторів як засіб підвищення ефективності польових робіт	40
<i>Романенко М.В., Ревтьо Олеся Ярославівна</i>	
Порівняльна оцінка агробіологічних особливостей різновидів гороху	43
<i>Сигида Я.С., Нікітенко М.П.</i>	
Структурні елементи продуктивності озимої пшениці та їх роль у формуванні	46

УДК 633.17:631.811(477.7)

**ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОРТІВ ПРОСА ЗАЛЕЖНО
ВІД ФОНІВ ЖИВЛЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ****ЄФІМОВ Сергій Олександрович***здобувач вищої освіти другого**(магістерського) рівня другого року навчання***ШЕПЕЛЬ Андрій Васильович***кандидат с.-г. наук, доцент, науковий керівник**Херсонський державний аграрно-економічний університет*

Актуальність теми. Протягом останніх років питома вага посівів проса у структурі зернових культур південного Степу України помітно скоротилася й у середньому становить лише 1,5–2,0%. Таке зниження зумовлено не лише воєнними обставинами, але й загальними тенденціями розвитку аграрного виробництва, що характеризуються витісненням менш прибуткових культур. У більшості господарств просо вирощується на обмежених площах (10–30 га), часто у складі збірних полів разом з іншими культурами, без використання сучасних технологій обробітку ґрунту, захисту рослин та ресурсозберігаючих прийомів. Актуальні дослідження також підкреслюють значення проса в умовах кліматичних змін, коли підвищення температур та зростання дефіциту вологи вимагають пошуку більш стійких культур. У світовій практиці спостерігається зростання інтересу до проса як до альтернативної зернової культури з високим потенціалом для вирощування в посушливих регіонах. З огляду на це, подальший розвиток селекційних програм, спрямованих на створення сортів з підвищеною адаптивністю, може суттєво посилити його роль у системах сталого землеробства.

Мета і результати досліджень. Дослідження проводили у 2025 р. на території землекористування ПП "Агрофірма "Фотінія" Баштанського району Миколаївської області у польовій сівозміні, за двох факторною схемою. Польові дослідження організовано методом розщеплених ділянок, що дало можливість поєднати високу точність у визначенні ефекту окремих факторів із можливістю аналізу їхньої взаємодії. Загальна площа дослідної ділянки становила 450 м², облікова – 294 м², повторність дослідів – триразова, що забезпечило достатню репрезентативність результатів. Загальна площа дослідів становила 1,8 га, облікова площа – 0,94 га. Як попередник використовували ярий ячмінь, що відповідає вимогам чергування культур у сівозміні та створює сприятливі умови для наступних посівів проса. У дослідженнях використовували два сорти проса

Сучасна наука: стан та перспективи розвитку

- Славетне та Біла альтанка, що відрізнялися за біологічними та господарськими ознаками. Для забезпечення високої продуктивності при вирощуванні культури важливим елементом технології є система удобрення. Добрива (фактор В), вносили у розрахунку 3 та 4 т/га.

Таблиця 1

Врожайність сортів проса залежно від фонів живлення, т/га

2025 р.

Сорти – фактор А	Фони живлення – фактор В		
	Контроль – без добрив	Фон 1 (на заплановану врожайність 3 т/га)	Фон 2 (на заплановану врожайність 4 т/га)
Славетне	1,92	2,74	3,45
Біла альтанка	1,75	2,56	3,23

НІР 05, т/га фактор А - 0,15; фактор В - 0,14; взаємодія АВ - 0,2

Аналіз отриманих даних (табл. 1) свідчить, що врожайність сортів проса істотно залежала від застосованих фонів мінерального живлення. Найвищі показники врожайності були сформовані на фоні, розрахованому на 4 т/га, що підтверджує позитивну реакцію культури на підвищений рівень удобрення. Так, сорт Славетне забезпечив врожайність 3,45 т/га, тоді як сорт Біла альтанка – 3,23 т/га. Сорт Славетне за всіх фонів удобрення перевищував Білу альтанку.

Зростання врожайності на фоні із запланованою врожайністю 3 т/га становило 0,82–0,81 т/га порівняно з контролем, а на фоні із запланованою врожайністю 4 т/га – 1,53–1,48 т/га. Це доводить доцільність застосування добрив у рекомендованих нормах, адже вони дозволяють підвищувати врожайність на 40–50 %. Водночас ефективність мінеральних добрив була різною залежно від сортових особливостей, що підтверджується достовірною взаємодією факторів «сорт × фон живлення».

Висновок. Для умов південного Степу України з метою стабілізації врожайності та ефективності виробництва зерна проса рекомендуємо використовувати технологію вирощування проса з наступними параметрами:

- Висівати сорт проса Славетне, використовуючи при цьому норму мінеральних добрив, яка розрахована на заплановану врожайність культури 4 т/га.

Список використаних джерел

1. [Ушкаренко В.О.](#), Аверчев О.В. Просо – на півдні України. Херсон: Олді плюс, 2007. 196 с.
2. Каленчук Я.В. Реакція різних сортів проса на застосування регуляторів росту, мікро- та біопрепаратів. Збірник тез міжнародного наукового симпозиуму. Інститут рослинництва УААН ім. В.Я. Юр'єва. Харків, 2014. С. 46.
3. Шепель А.В. Термінологія в землеробстві: чи існує різниця між обробітком землі та ґрунту? *Таврійський науковий вісник* № 141. Частина 2. 2025. С. 145-149. DOI <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2024.141.2.20>
4. [Рудник-Іващенко О.І.](#) Адаптивний потенціал проса. *Насінництво: науково - виробничий журнал*. 2010. №1. С. 5 - 12.

УДК 631.333

МЕТОД «ГРУНТОВОЇ ІН'ЄКЦІЇ»: ЗАСТОСУВУЄМО МІНЕРАЛЬНІ ДОБРИВА РАЦІОНАЛЬНО І МАСИМАЛЬНО ЕФЕКТИВНО

ЖУЙКОВ Терентій Олександрович
здобувач вищої освіти ступеня «бакалавр»

ЖУЙКОВ Олександр Геннадійович
д-р., с.-г. наук., проф, доцент, науковий керівник

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Актуальність. Попри те, що мінеральні добрива сьогодні коштують вкрай дорого, вітчизняні аграрії, однак, їх змушені застосовувати. Як не сподівайся на природну родючість ґрунту, але без певної норми азоту ані кукурудза, ані пшениця нормального врожаю не дадуть. Як і без фосфору, калію й інших елементів живлення. Інша річ, що мало хто може собі дозволити тепер розкидати «тарілками» по 4-5 ц/га гранул на гектар поля [1, с. 4]. Такого підходу економіка пересічної агрокомпанії не витримає. Тому не дивно, що кожен фермер мусить метикувати: як нагодувати посіви з мінімальними витратами [2, с. 16].

Нікуди не поділися й «старі-нові» проблеми на кшталт неповноти засвоєння діючої речовини через брак вологи та непідходящий рН ґрунту, а також очевидної неефективності внесення помірних норм міндобрив по всій площі поля. Загорнуті в ґрунт гранули нерідко лишаяються там до наступного